

Wat moeten gemeenten doen met de nieuwe Wvggz?

1 januari 2020 treedt de nieuwe Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (Wvggz) in werking. Er gaat veel veranderen. Gemeenten krijgen belangrijke taken.

Soms leidt een ernstige psychische aandoening bij iemand ertoe dat hij een gevaar is voor zichzelf of voor anderen. Tot voor kort was een verplichte opname in een instelling op grond van de Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen (Wet Bopz) de enige manier om deze mensen te helpen en het gevaar weg te nemen.

- Wat regelt de wet?
- Wat verandert er voor gemeenten?
- Hoe voorkomen we verplichte behandeling?
- Meer informatie over ondersteuning bij implementatie

1.1 Wat regelt de wet?

Vanaf 1 januari 2020 maakt de nieuwe Wet verplichte ggz (Wvggz) het mogelijk om verplichte zorg, zoals het toedienen van verplichte medicatie of het uitoefenen van toezicht op betrokkene, poliklinisch of bij iemand thuis te geven. Degene die zorgt krijgt, kan dan makkelijker contact blijven houden met familie en vrienden en blijven deelnemen aan de samenleving. Alleen als het in de eigen omgeving echt niet kan, als het er niet veilig genoeg is voor de persoon zelf en zijn omgeving, of de persoon zelf niet wil, kan opname in een instelling een betere oplossing zijn.

De Wvggz:

- biedt zorgverleners meer instrumenten voor zorg op maat. Er wordt altijd gekeken naar welke aanpak het beste past bij iemand; verplichte zorg zo kort als mogelijk en zo lang als nodig.
- biedt mensen die verplicht worden behandeld en hun familie meer inspraak. Zij beslissen mee hoe de zorg en ondersteuning eruit gaan zien.
- zorgt meer dan voorheen dat gekeken wordt naar wat iemand nodig heeft om deel te blijven nemen aan de samenleving, zoals werk, dagbesteding, huisvesting en inkomen.

1.2 Wat verandert er voor gemeenten?

Gemeenten staan voor de opgave om een deel van de Wvggz uit te voeren. Hierbij spelen onder andere de volgende ketenpartners een belangrijke rol: de Officier van Justitie, ggz-aanbieders, de politie en daarnaast de rechtspraak, de patiëntvertrouwenspersoon, de familievertrouwenspersoon en de advocatuur. Gemeenten moeten de volgende taken invullen:

- Meldfunctie
- Verkennend onderzoek
- Crisismaatregel
- Verplicht regionaal overleg
- Aansluitende keten zorg en sociaal domein.

Meldfunctie

Vanaf 1 januari 2020 kan elke burger een melding doen over iemand anders van wie hij vermoedt dat verplichte zorg nodig is. Gemeenten moeten hiervoor een meldfunctie inrichten. Eind 2019 moet de gemeentelijke organisatie klaar zijn voor het aannemen, verwerken en afhandelen van meldingen.

Verkennend onderzoek

Bij een melding moet de gemeente binnen 14 dagen een verkennend onderzoek uitvoeren. Aan de hand van drie kernvragen moet worden bepaald of iemand verplichte zorg nodig heeft of dat kan worden volstaan met zorg in een vrijwillig kader. Als er toch verplichte zorg nodig is, dan moet de gemeente een aanvraag voorbereiding verzoekschrift zorgmachtiging indienen bij de Officier van Justitie. Uiteindelijk beslist de rechter.

Crisismaatregel

De taken van de burgemeester in crisissituaties worden uitgebreid. De huidige Inbewaringstelling (IBS) vervalt. De Crisismaatregel komt hiervoor in de plaats. Met de inwerkingtreding van de Wvggz kan de burgemeester niet alleen een Crisismaatregel nemen, hij kan ook de vorm van de verplichte zorg bepalen (thuis of in een instelling). Nieuw is de hoorplicht van de burgemeester. Behalve de psychiater moet ook de burgemeester de betrokkene gaan horen. De burgemeester kan het horen mandateren.

Verplicht regionaal overleg

De Wvggz schrijft voor dat gemeenten, Openbaar Ministerie, ggz-instellingen en de politie minimaal drie keer per jaar overleg voeren. Het overleg is bedoeld om te evalueren of er in de regio voldoende verplichte zorg en ondersteuning beschikbaar is en of de ketenafspraken goed functioneren.

Aansluitende keten zorg en sociaal domein

Gemeenten moeten zorgdragen voor de essentiële voorwaarden voor terugkeer in de samenleving op het moment dat een zorgmachtiging of een crisismaatregel eindigt. De behandelaar van de ggz-aanbieder moet al in een vroeg stadium met de gemeente in overleg kunnen treden over het regelen van bijvoorbeeld werk, dagbesteding, huisvesting en inkomen.

1.3 Hoe voorkomen we verplichte behandeling?

Voor iemand met ernstige psychische problemen is het echter veel beter als we kunnen voorkomen dat het zo slecht gaat dat verplichte behandeling nodig is. Daarvoor is het noodzakelijk dat alle betrokken partijen en instanties goed samenwerken en signalen van familie, naasten en omgeving in een vroeg stadium opvangen en serieus nemen. Zodat tijdig gestart kan worden met een passende behandeling. Daar wordt niet alleen de patiënt, maar ook de samenleving beter van.

1.4 Meer informatie over ondersteuning bij implementatie

Meer informatie over ondersteuning bij de implementatie van de Wvggz? Neem dan gerust contact op met [Caroline Lindner](mailto:c.lindner@radaradvies.nl), senior adviseur en manager RadarAdvies.

Caroline Lindner

06-51623039

c.lindner@radaradvies.nl